AKŞAM
İLAVEDİR. AYRICA PARA İLE SATILMAZ

Soğuk bir otel odası. Kalorifersiz bir otel bu, ucuz cinsten. Odada üç yatak var. Pencerenin hemem yanındakinde, bağdaş kurmuş bir adam oturuyor. Elinde bir saz, hem çalıyor, hem söylüyor. sabit nazarlarla baktığına göre âmâ olsa gerek. Kulak verelim biraz. Evet, sesinden de, sazından da tanıyoruz biz bu adamı: Ünlü halk ozanımız Âşık Veysel Şatıroğlu...

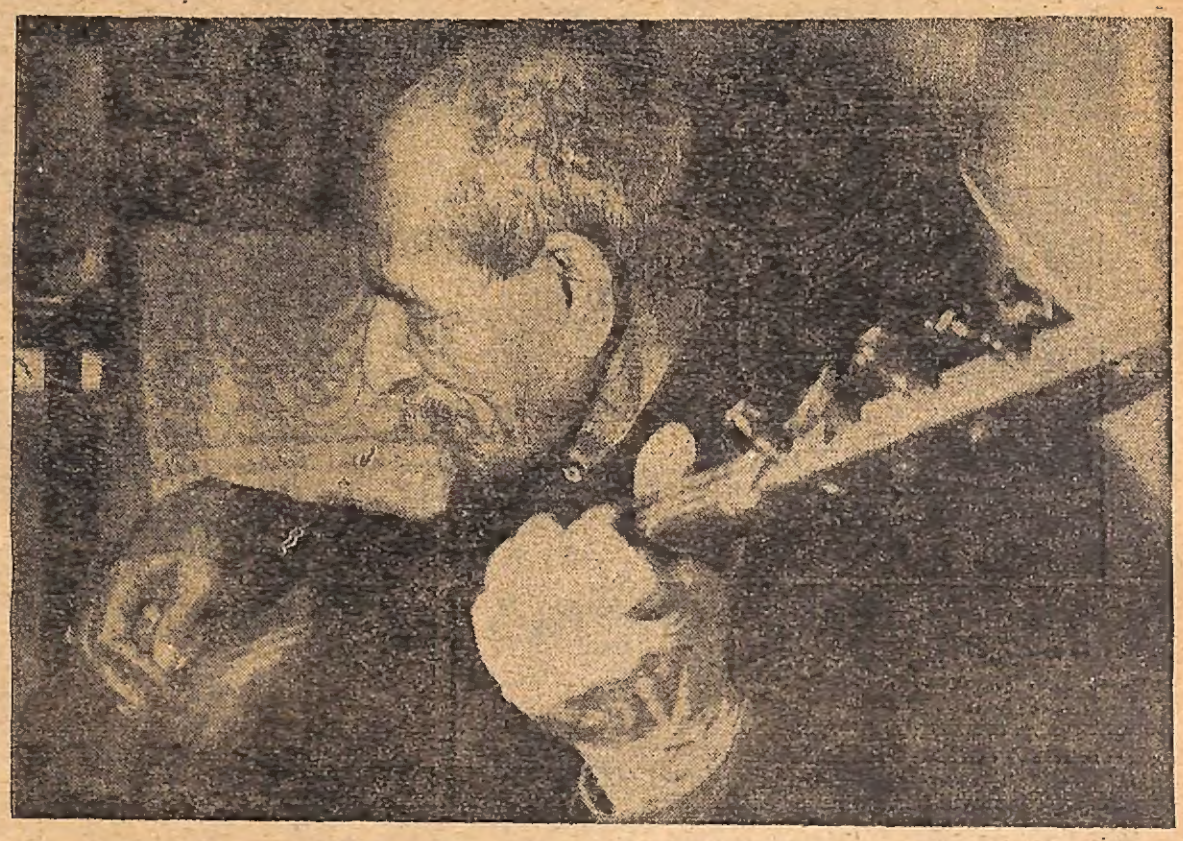

Aşık Veysel: "Yalnız başımıza kaldık,, diyor

Sirkecideki bir otelde kalan büyük halk ozanını arayıp soran yok

Âşık Veysel tam otuzyedi gündür bu otel odasının dört duvarı içinde oturuyor. Oturuyor da dost bildiği kişiler O'na nasıl diye bir kere bile sormuyorlar. Kapısını bir kere olsun açmamışlar odasının. Ama yine de bu durumundan yakınmıyor. Eh.. Altmışiki senedenberi sazını elinden hiç bırakmamış. Ama gel gör ki..

Yedi yaşından itibaren dünyanın ışığına gözleri kapanmış, kendi dünyasının adamı olmuş Anasının sütü bildiği sazıyla, söylediği şiirleri öylesine süslüyor ki. «Yaş yetmişbeş» diyor Veysel ve devam ediyor:

Ömür geldi sonbahara
Kış yapıyor ara-sıra
Gazel düştü yapraklara
Gül soruyor, hâra bahtım..

İstanbul Radyosuna ne Veysel uğruyor, ne de O'nu soran var. Nedenini sorunca başlıyor anlatmaya,

«Ne dersin bey, kimseye minnet edemiyorum. Bir kere olsun beni sormadılar. Halbuki bugün halk müziğinde şeflik masasına oturanlar, milletten aldıkları türküler sayesinde bu mevkie ulaştılar. Onların ilerlemelerinde payımız büyük. İşte bunun meyvalarını da topladık, yalnız başımıza kaldık.»

Bir an soluk alıyor:

«Âşık, bir ağaca benzer bey. Meyvasının tadını kendisi bilemez. Ancak yiyenler bilir. İşte bu meyvalardan Anadolu'da yaşıyanlar daha iyi biliyor. Büyük şehirlerdekiler, henüz daha tadını alamadılar. Bir de son zamanlarda, türküleri alafrangaya çevirmek çıktı. Olmuyor da, olmaz da Olduğu gibi neden tanıtmayız sanki. Mutlak değiştirmek mi lâzım?»

Dertsiz ozan olur mu hiç. Dertler bir yana, yaş ilerleyince insan kendini ölüme daha yakın bulurmuş. İşte Veysel de böyle diyor:

Veysel söyler derdi çoktur.
Ecel gelir, ölüm haktır
Saklanmaya imkân yoktur

Aşık Veysel çok güç durumda

KADIN KULÜBÜ

Ateş yükselmesinde hemen ilâç alınmamalı

«Ateş» deyip de geçmemeli, diye tanınmış doktorlar belirtiyorlar. Zira vücut hararetinde en ufak bir değişikliğin mutlak surette bir sebebi varmış. Doktorların belirttiğine göre bakın durum nedir:

Normal vücut harareti 37 derecedir. Hararet derecenin onda biri nisbetinde bile bir fazlalık gösterse bu vücutta bir mücadelenin bulunduğuna bir işarettir. Belki gizli bir apse, bağırsak rahatsızlığı, diş ağrısı, hattâ bir çıban dolayısiyle insanın ateşi yükselebilir. Az bir ateş kısa süre sonra geçerse ehemmiyet vermemek lâzım, zira vücut kendini korumağa muktedirdir. Fakat ateş devamlı olursa mutlak surette bir doktora görünmek lâzımdır.

Ateşin birden yükselmesi halinde de derhal kinin gibi ateşi düşüren ilâçları almamalıdır. Bu ilâçlar ancak ateş hastayı çok rahatsız ederse alınmalıdır. Yine ayrıca ateşli hasta vücut suyunu da kaybeder, bu yüzden kendisine bol miktar da su içirmelidir. Ancak bu su değil limonata, portakal suyu, meyva suyu ve çay olmalıdır. Ayrıca halsiz değilse hastanın kat kat yorganlar altında yatmasına da hiç lüzum yoktur. Hasta sıcak bir sabahlık giyerek evin içinde dolaşıp koltuğa oturabilir.

Selâmlık

Tarık Benez

"O biçim erkeklerden,,

Tarık bey,

18 yaşında, lise öğrencisiyim. Geçen yıl bir kıza âşık oldum. Kız Enstitüsünün son sınıfına devam ediyor. Kendisine samimi bir arkadaş ile haber gönderiyorum. Bu arada kendim de teklifimi kabul etmesini istiyordum. Ama o sevdiğime inanmıyor ve kendi tâbiriyle gönül eğlendireceğimi zannediyor. Kendi tâbiri ile beni, «O biçim erkeklerden» sayıyor.

Benimse hülyalarım başka, onunla evlenip mesut bir yuva kurmak istiyorum. Onu düşünmekten sabahlara kadar uyuyamadığım oluyor. Bu yüzden hasta oldum ve derslerimi tamamiyle ihmal ettim. O ise bana hâlâ «Evet» demiyor.

E. — Akhisar

Küçük bir muhitte yetişen kızlar, erkek arkadaş edinmede dikkatli oluyorlarsa bundan kimsenin şikâyeti olmamalıdır. Ya hakikaten sözleriniz samimî değilse. Kızın evlenme şansını harpalamış olacağınızı unutmayın.

«O biçim erkeklerden» olmadığınızı söz ve tavırlarınızla ispatlamanız lâzım. Bu da ciddî görünmekle olur. Hâtayı başlangıçta yapıp bir aracı koymuşsunuz. İki kişinin bildiği şey sır değildir. Onu aradan çıkarmaya bakın. Bir de mâdem ki ciddî niyetleriniz var, verirlerse nişanlanın olsun bitsin.

7 YANLIŞ

RESSAM üstteki resmi kopya ederken yedi yanlış yapmış. Bulabilir misiniz? Eğer bulamazsanız, Cevaplar Sütununa bakın.

Evliliğe hazırlık okulları açılmalıdır

BİZDEN

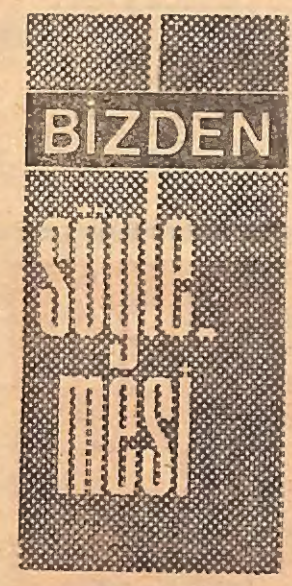

EVET, artık kadınlar ve erkekler için evliliğe hazırlık okullarının açılması lâzımdır. Kadınların durumunu ele alalım ilk önce: Bugün birçok memlekette kızlar ve kadınlar için çeşitli ve çok sayıda okulların mevcut olmasına rağmen, kadınları zevceliğe hazırlıyacak müesseselerin yokluğu hakikaten büyük bir eksikliktir.

Düşünün bir kere, hastabakıcı, doktor, öğretmen, avukat veya mimar olmak isteyen kız ve kadınlar için sayısız okul varken, kadınları evliliğe hazırlıyacak tek bir mektep yoktur. Müşterek hayatı daha câzip bir hale sokacak bilgileri veren ve kadınları, erkeklerin ruhlarını anlıyacak bir zihniyete hazırlayan özel okullar bugün için bir ihtiyaçtır.

Bu gibi bir okuldan mezun olacak genç bir kadın herhalde şunları yapabilmelidir:

— Gerekirse, dışarıda çalışıp para kazanacak bir iş tutabilmelidir.

— Çocuğu kundaklıyabilmeli ve hiç olmazsa bir düğme dikerken elini kolunu yaralamamalıdır.

— Lezzetli ve güzel bir yemek pişirebilmelidir.

— Sabahları, iyi bir kahvaltı yedirmeden kocasını kapı dışarı etmemelidir.

— Hiç olmazsa beş ayın üçünde, kocasının verdiği parayla evin ihtiyaçlarını temin etmelidir.

— Âcil hallerde, ilk yardım tedavisini yapabilmelidir.

— Kokteyl partilerde veya kabul günlerinde, ilk defa tanıştığı kimselere ailevî dertlerini ve hissî şikâyetlerini açmadan da iyi bir vakit geçirebilmelidir.

— «Amaan, giyecek tek bir şeyim kalmamış!» diye şikâyet etmemeli ve gardrobunda hiç olmazsa giyebilecek doğru dürüst bir elbise bulundurmalıdır.

— Evdeki hâkimiyetin çoğunun kendisine ait olmasına rağmen kocasının işine karışmamasını bilmelidir.

— Muayyen bir saatte bir yerde bulunması gerektiği takdirde en çok 15 dakikadan fazla geç kalmamalıdır.

— Yabancıların yanında kocasının kusurlarını sayıp dökmemeli, münakaşa etmemelidir ve nihayet, kocasına anlayış göstermeli ve bol bol gülmelidir.

YEDİ YANLIŞ

CEVAPLAR VE ÇÖZÜMLER

1 — Soldaki otomobilin şoförünün yüzü tamamlanmış.
2 — Soldaki otomobilin tavan lâmbası yok.
3 — Sağdaki otomobilin direksiyonunun altı tamam lanmış.
4 — Soldaki otomobilin tamponunda tazla bir parça var.
5 — Soldaki otomobilin stop lâmbası değişik.
6 — Sağdaki otomobilin ön kamapesi eğriliyor.
7 — Soldaki otomobilin ön camıtuğu değişik.

Eski ustalardan Hayali Osman "Karagözcülük ölüme terk edildi„ diyor

Karagöz'e Miki de girdi

Ramazan ayı gelince, eski eğlenceler tekrar ortaya döküldü. Orta oyunları, karagöz ve kukla günün konusu oldu. İstanbul'un birçok eğlence yerinde programlara bu oyunlar da eklendi. Türkiye Radyolarında orta oyunları düzenlendi. Karagöz Üstadı Hayali Ali'nin programı yayınlandı.

Ne yazık ki, bütün bu hareket bir ay sonra bir balon gibi sönecektir. Orta oyunu, Karagöz, kukla bir aylık heveslen ileri gitmeyip tekrar onbir aylık bir uykuya yatacaktır.

Karagöz ustalarından Hayali Osman, ilgisizlikten dert yanıyor. «Bu tarihi perde oyunu ölüyor» diyor.

Tarihi bu oyunlar nedense yıllardanberi Devletin umursamazlığı içindedir. Geçen yıllarla birlikte, dünyada eşi olmayan eğlencelerin de gömülüp gitmesi istenmekte, tekrar yaşatılması için çaba sarfedilmemektedir.

Ramazan sırasında„ Karagöz ustalarından biri olan Hayali Osman Seden, perdesini açmak imkânını buldu. Ancak bir aylık gelip geçme birşeydi, memnun değildi bundan..

Hayali Osman ile Feriköydeki evinde, Karagöz ve Hacivat motifleri arasında konuşurken de aynı derdi ortaya attı. Gerçekten meraklı bir usta. Konuşma hep dönüp dolaşıp, eski oyunlara karşı ilgisizliğe geliyordu:

«Karagöz sanatı artık ölüyor. Yıllardanberi süren ilgisizliğin sonu, maalesef bu oldu. Esasında, geçen yıllara rağmen, Karagöz ölmiyecek bir perde oyunudur. Mühim olan, Karagözü yenileştirmek ve tarihi hüviyetini bozmadan halka sunmaktır. Bu yapılamıyor. Karagöz ve Hacivat oyunlarında, eski yüzyıllarda, halkın karşısında zamanın aksak tarafları hicv'edilirdi. Karagöz oyunları, incelendiği vakit bu ortaya çıkar..»

Hayali Osman, bugün de yazarlara görev düştüğünü, zamanın meselelerini dile getiren Karagöz oyunları yazmalarını istiyor.

«Halk yıllardanberi aynı Karagöz oyunlarını seyretmek ve dinlemekten bıktı» diyor ve şöyle ekliyor:

«Karagöz'ün tarihe karıştığını kimse iddia edemez. Avrupa'nın pek çok şehrinde «Caffe»lerde akşamları, halk toplanarak, televizyon seyretmektedir. Halbuki, memleketimizde yüzyıllarca önce televizyon gibi kahvelere akşamları Karagöz perdesi kurulur ve halk zevkle seyrederdi. Bizim eskiden yaptığımızı bugün Avrupa'lılar televizyonla uyguluyor. Biz nasıl kalkıp da Karagöz'ün öldüğünü iddia edebiliriz.»

Hayali Osman, kendi çapında Karagöz'e yenilik getirmeye çalışmış. Bu arada Amerikan mikisi «Micky Mouse»'u da Karagöz perdesine sokmuş. Bilhassa ilkokullarda yaptığı Karagöz gösterilerinde, «Micky Mouse'ı da perdeye çıkartıyormuş. Hayali Osman ifadesine göre, Karagöz perdesindeki bu değişiklik çocukların çok hoşuna gitmekte ve bu perde oyununun da sevilmesini sağlamaktadır. Ancak arkasından şöyle ekliyor:

«Benim bu hareketimi bir çok kimse tenkid edecektir. Haklı olabilirler. Ancak, Karagöz perdesine birçok yeni tipler sokmalıyız. Küçük çocuklarımıza hâlâ çarıklı, çarşaflı ve fesli kişileri göstereceğiz değiliz. Bugünün kadınını, erkeğini, çocuğunu da vermeliyiz.»

Hayali Osman, Türkiye'de en büyük Karagöz Üstadının Hayali Ali olduğunu söylüyor yerine yenilerinin yetişmemesinin bu tarihi oyunun tamamen silinmesine yol açacağını da acı acı hatırlatıyor.

Karagöz oyununun tiplerinden bazıları perdede görülüyor: Hacıvat, Zenne, Arap Bacı... Ancak, Hayali Osman, bugünün tiplerinin de perdeye sokulmasını istiyor. «Halk aynı oyunları seyretmekten bıktı, yenilik bekliyor» diye ekliyor.
(Foto Aksam :Yurdaer Acar)

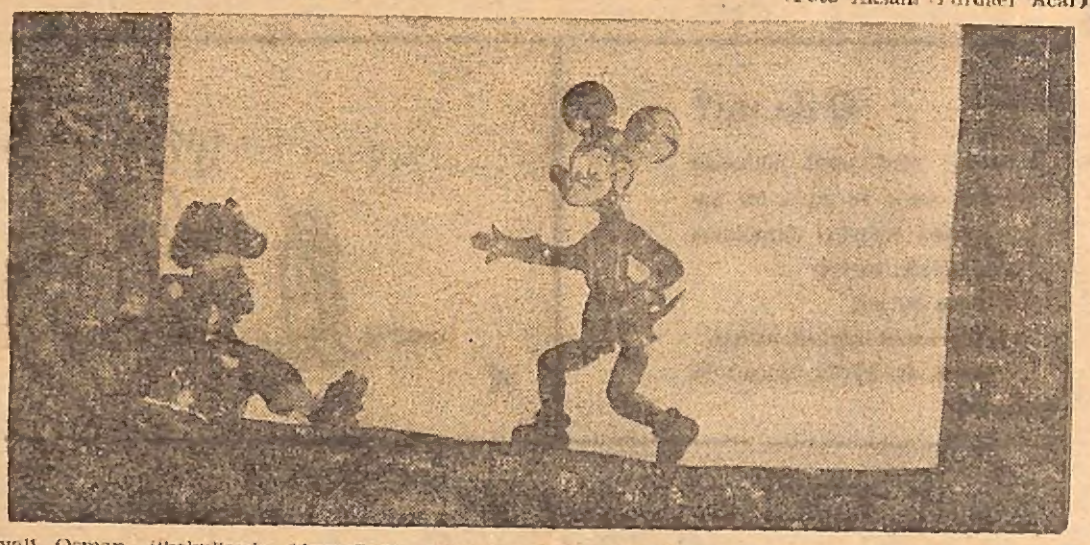

Hayali Osman, ilkokullarda öğrencilerin ilgisini çekmek için Karagöz perdesine «Mickyn'i de sokmuş. Büyük ilgi toplamış, şimdi öğrenciler Karagöz'ü daha çok seviyorlarmış. Fotoğrafta, tarihi Türk oyunu Karagöz perdesinde Amerikalı fare «Micky» görülüyor. (Foto Akşam: Y. ACAR)

New York Film Kritikleri Birliği, yılın en iyi aktörü armağanını Rex Harrison'a, en iyi aktris armağanını da Kim Stanley'e vermiştir. Rex Harrison mükâfatını «My Fair Lady», Kim Stanley de «Seance On a Wet Afternoon» isimli filmleri kazanmıştır. Fotoğrafta oyunculara armağanları verilirken görülüyor

Beatle John Lennon, kış tatilini geçirmek için İsviçre'de bulunuyor. Günleri kayak ve dinlenmekle geçiriyor. Geçen hafta ısrarlara dayanamıyarak St. Moritz'de verilen bir partiye katıldı. Ancak, hayranlarının aşırı ilgisi yüzünden de yarıda bırakıp kaçtı. Fotoğrafta, Beatle John Lennon, eşi Cynthia ve sekreterleri bu partide görülüyor,

AKŞAM

MİZAH

Kime imiş?

Ünlü kemancılardan Mischa Elman ile Jascha Heifetz bir gece aynı lokantada beraberce yemek yerlerken masalarına gelen bir garson kendilerine bir zarf verir. Zarfın üzerinde şu yazı vardır:

«Dünyanın en büyük kemancısına.»

— A, der Elman, bu muhakkak sana gelmiş bir mektup Jascha.

— İmkânı mı var, der Heifetz, eminim ki mektup sana yazılmış.

— Hayır sana.

— Canım ısrar etme mektup senin.

İki ünlü kemancı bir süre daha tartıştıktan sonra mektubu beraberce açmaya karar verirler. Yazı şu şekilde başlamaktadır:

«Pek sevgili Fritz Kreisler...

1

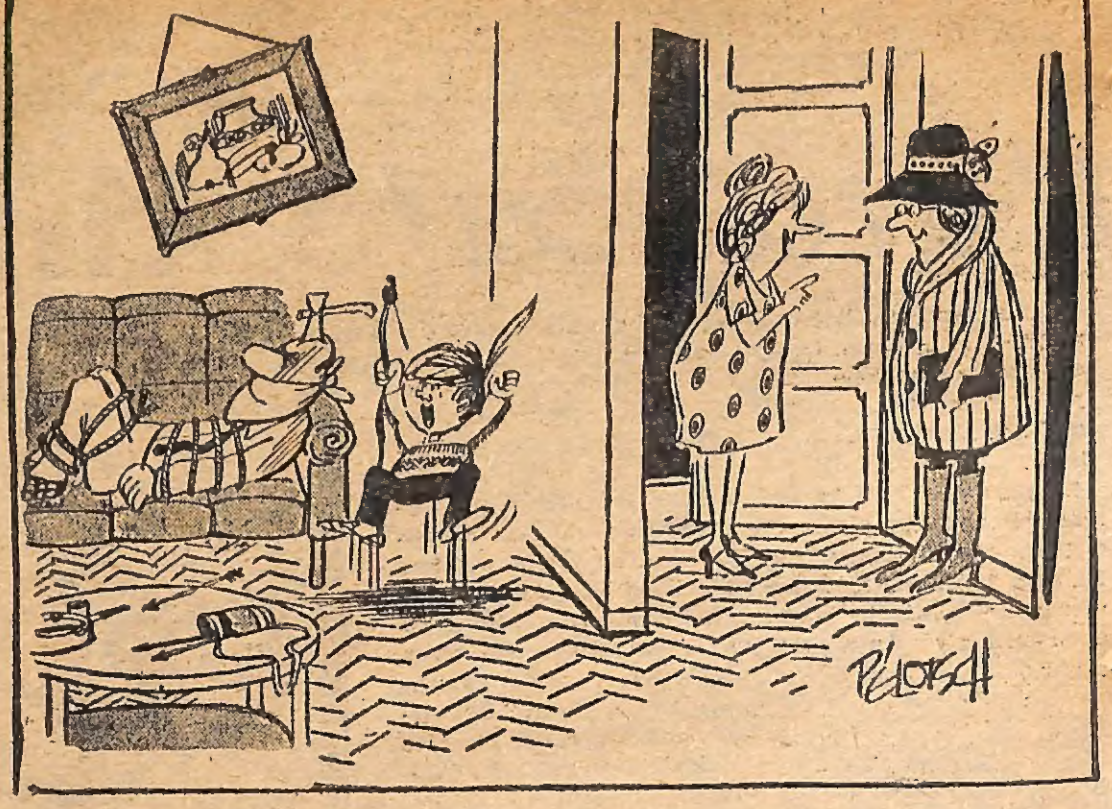

— N'apsınlar baba-oğul oynuyorlar!..

2

3

O da mı?

Baba - oğul sanat müzesine giderler. Genç ve güzel bir kadın heykeli önünde durdukları zaman küçük sorar:

— Baba bu ne?

— Bir kadın heykeli oğlum.

— Baba, der küçük, annem de kadın mı?

4

O ilk karımdı

Delinin biri hücresinden şikâyet ederek Gardiyana dert yanar,

— Bu kadar küçük bir hücre Jül Sezar'ın söhretine yakışmıyor doğrusu.

— Yahu, der Gardiyan, sen Abraham Lincoln değil miydin?

— Yok canım, o benim ilk karımdı.

5

6

7

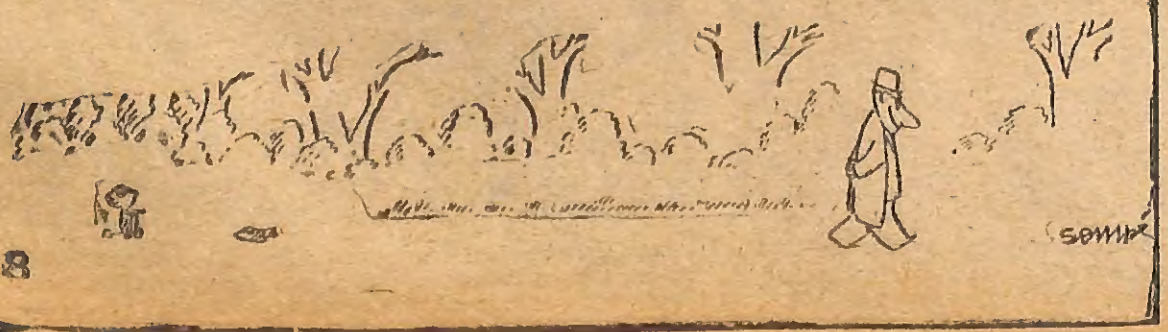

8

imkânsızlık

Tristan Bernard, Nice'de bir lokantada çorba geldikten sonra garsonu çağırdı:

— Evladım, ben bu çorbayı içemiyeceğim.

Garson tabağı kaldırdı ve hemen listeyi getirdi. Tristan bu sefer bir balık çorbası ısmarladı. Fakat az sonra yine seslendi:

— Garson, bu çorbayı da içemiyeceğim.

Garson bu fazla müşkülpesent müşteriyle baş edemiyeceğini anladı ve lokanta sahibini çağırdı. Adamcağız, Tristan'a nezaketle sordu:

— Ne oldu, efendim. Müşterilerimiz çorbalarımızdan çok memnundurlar umumiyetle.

Tristan Bernard cevap verdi:

— Aksini iddia etmiyorum. Yalnız içemiyeceğim. Kaşığım yok da...

— İşte istediğin gibi herkezinkinden büyük bir Noel ağacın oldu, memnun musun bari?

Dalgınlık

Dalgınlığı ile de meşhur olan La Fontaine öğle vakti bir dostunun evine giderek bir hafta önce defnedilen arkadaşını sordu: Hizmetçi hayretle:

— Fakat, der, bizim bey mezarlığa gideli bir hafta oldu, haberiniz yok mu?

— Var ama.. Bugüne kadar orada kalacağını tahmin etmemiştim..

Tarif

Tanınmış Fransız dram yazarı Henri Becque kadın hakkında şöyle derdi:

— Kadınlar fotoğraf gibidirler. Akılsız erkekler bunların negatiflerini saklamağa çalışırlar, açıkgözler kopyalarını çıkarıverirler.

Sözünün eri

Delikanlı:

— Beni reddedersen öldürüm, demişti.

Kız onu reddetti ve erkek öldü. Ama 60 yıl sonra.